

Årsredovisning 2021

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Nämndens ansvar och uppgifter	3
Verksamhetschefens kommentarer till resultatet	3
Nämndens utvecklingsområden	4
Kvalitet och effektivitet	4
Kommunikation, dialog, service och bemötande	5
Digitaliseringens möjligheter	6
Måluppfyllelse	7
Mål fastställda av kommunfullmäktige	7
Ekonomi	14
Nettokostnader per verksamhet (anslag och volym)	16
Egen regi	21
Investeringar	22
Bilagor	23
Alliansuppdrag 2019-2022	23

Nämndens ansvar och uppgifter

Socialnämndens verksamhet består av individ- och familjeomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Socialnämnden har det övergripande ansvaret för kommunens socialtjänst, vilket innebär det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Ansvaret omfattar personer i alla åldrar och inkluderar myndighetsutövning, förebyggande verksamhet och individuella stöd- och skyddsinsatser i utsatta livssituationer. I vissa stödformer ingår även ett hälso- och sjukvårdsansvar. Flera av socialnämndens verksamheter pågår dygnet runt och årets alla dagar.

Socialnämndens verksamhet vänder sig till personer som behöver stöd eller skydd i utsatta livssituationer. Det kan vara barn och ungdomar som riskerar att fara illa i sin hemmiljö och i sin utveckling, ungdomar med riskbeteende eller personer med beroendeproblematik. Verksamheten vänder sig även till personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som är i behov av kommunens stöd och insatser. Nämndens uppgifter regleras bland annat i socialtjänstlagen (SoL), lagen om vård av unga (LVU), lag om vård av missbrukare (LVM), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Inom flera av socialnämndens tjänsteområden tillämpas lag om valfritetssystem (LOV).

Socialnämndens verksamheter ska kännetecknas av rättssäker handläggning med hög tillgänglighet och service. Verksamheterna ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet samt den enskildes delaktighet.

Verksamhetschefens kommentarer till resultatet

Måluppfyllelsen för socialnämnden vid årets slut är god. Flera av målen är på väg att uppnås och två är uppnådda. Arbetet med att ha en rättssäker handläggning visar resultat, liksom fokus på ökad brukarnöjdhet. Målen för personer som återvänder till socialnämnden med behov av stöd har lett till utvecklade analyser av orsakerna vilket bidrar till förbättrade beslut och utveckling på systematisk nivå.

Brukarnöjdheten inom funktionsnedsättning visar på en ökande trend, något som har förstärkts av målmedvetet arbete med svarsinsamling. Inom äldreomsorgen har brukarnöjdheten ökat under mandatperioden vilket ytterligare bedöms visa sig när resultat återigen publiceras under 2022. Det har under året genomförts åtgärder för att upprätthålla och höja den upplevda nöjdheten hos brukare inom äldreomsorg på ett systematiskt sätt. Som exempel kan nämnas avtalsuppföljning där socialnämnden säkerställer att krav ställda i avtal uppfylls. Detta kan handla om personalens utbildning och bemötande samt om brukarens möjlighet att kunna påverka utformningen av sin insats.

Det ekonomiska utfallet för socialnämnden år 2021 visar en positiv avvikelse med 45,6 miljoner kronor vilket motsvarar 4 procent av budgeten. Den största avvikelsen förklaras av att färre personer är budgeterat har ansökt om och fått beviljat särskilt boende för äldre. De lägre volymerna är en efterverkning från pandemin

och effekten bedöms avta framöver. Vissa delar av egen regi dras med ett underskott. Åtgärder mot detta har delvis förhindrats av pandemin men kommer att återupptas. Kommunfullmäktige beslutade i juni om en höjning av vissa ersättningar inom äldreomsorgen vilket inneburit ett tillskott för verksamheternas utveckling.

Socialnämndens ansvarsområde omfattar målgrupper som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder definieras som riskgrupper för covid-19. Socialnämndens verksamheter har under året haft fortsatt fokus på åtgärder som värnar om dessa målgrupper. Året inleddes och avslutades med ökad smittspridning vilket fått konsekvenser genom både restriktioner och påverkan på aktiviteter och personalförsörjning. Tack vare omfattande samarbete med bland annat utförare och Region Stockholm har konsekvenserna kunnat hanteras med gott resultat. Särskilt kan nämnas arbete runt vaccinering av både brukare och personal.

Trots pandemin har omfattande utvecklingsarbete fortsatt under året, såsom exempelvis kvalitetsledningssystem, undersökning av nöjdhet samt införande av nya, digitala stöd i syfte att öka kvaliteten och effektiviteten i verksamheten liksom servicen till invånarna.

Nämndens utvecklingsområden

Kvalitet och effektivitet

Socialnämnden ska enligt socialtjänstlagen säkerställa att de insatser som ges håller god kvalitet. Arbetet med detta görs både på individnivå genom systematiska individuppföljningar och på en mer övergripande verksamhetsnivå genom kvalitetsledningssystem och verksamhetsuppföljningar. För att förbättra nämndens systematiska kvalitetsledningsarbete har ett digitalt system som omfattar både myndighet och utförare i kommunal regi utformats. Implementering av det digitala ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete har pågått under hösten och kommer göra så även under 2022. Det systematiska förbättringsarbetet innebär att samla in och analysera avvikelser, klagomål och synpunkter samt identifierade risker och därefter vidta åtgärder som leder till kvalitetsförbättringar.

I det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs inom nämndens ansvarsområde ingår även arbetet med att rapportera och utreda eventuella missförhållanden eller påtagliga risker för missförhållanden (lex Sarah). Fokus på lex Sarah under året har resulterat i utbildningssatsningar, samverkansrutiner och lärande i nämndens verksamheter och leder därmed till bättre kvalitet för brukare på både kort och lång sikt.

Att kunna mäta brukarnöjdhet och förbättra verksamheternas innehåll utifrån brukarnas upplevelser är en central del i kvalitetsutveckling inom socialnämndens område. Brukarundersökningen som är riktad till personer med funktionsnedsättning har historiskt sett haft en låg svarsfrekvens. Arbeta har gjorts inom nämndens verksamhet i egen regi för att höja svarsfrekvensen vilket har givit avsett resultat. För att kunna förstå och förbättra kvaliteten ytterligare har en anhörigenkät

om bemötande och kvalitet skickats till anhöriga och legala ställföreträdare till personer med funktionsnedsättning.

Att socialtjänsten kan utreda och erbjuda en lämplig insats snabbt är viktigt ur både kvalitets- och effektivitetssynpunkt. För personer som söker stöd för sina beroendeproblem är tidiga beslut om insatser centrala eftersom motivationen kan variera över tid. Täby kommun är den femte snabbaste kommunen i landet för utredningstid från påbörjad utredning till avslutad utredning. Det positiva resultatet följer bland annat av verksamhetens tillämpning av det evidensbaserade verktyget Addiction Severity Index (ASI) och regelbundna individuppföljningar. Resultatet av dessa uppföljningar används framförallt på individnivå, men också i det systematiska förbättrings- och kvalitetsarbetet på organisationsnivå vilket har givit resultat. Arbetssättet ger också återkoppling om en insats är effektiv eller ej utifrån att den som behöver stöd uppnår målen med insatsen.

Ett barnsäkerhetsteam på familjeenheten har inrättats för att förebygga att barn och unga placeras utanför det egna hemmet en längre tid och utredningsmetodiken för detta förbättras. För de barn och unga som behöver placeras utanför det egna hemmet pågår förbättringsarbete i samverkan med skolan. Syftet med förbättringsarbetet är att säkerställa att barn får stöd och obruten skolgång vid placering.

Att utförare levererar insatser med god kvalitet och enligt avtal med Täby kommun är en viktig utgångspunkt för kvalitet och effektivitet. För att öka transparens och tydlighet i de krav och villkor som gäller för leverantörer inom valfrihetssystemen för omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning har nya upphandlingsdokument arbetats fram. I avtalsarbetet har särskilt prioriterats boenden för barn med funktionsnedsättning. Inom hemtjänsten har avtalsarbetet, i kombination med systematisk uppföljning av insatser och samverkansmöten i dialogform och digital rapportering, gett goda möjligheter att säkerställa kvaliteten i de insatser som utförs inom hemtjänsten. Liknande modell håller på att införas i särskilt boende för äldre. Dessa åtgärder säkerställer också att ersättningar utges på rätt grunder och att målen med en beställd omsorgsinsats uppnås.

Coronapandemin har fortsatt under året bidragit med utmaningar vad gäller att upprätthålla kvaliteten i socialnämndens verksamheter. Besöksstopp fanns i början av året på de särskilda boendena för äldre inom kommunen, och flera öppna verksamheter och dagliga verksamheter har påverkats. Exempelvis har utbudet av fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning påverkats. Samtidigt som vissa aktiviteter har blivit inställda har också andra digitala aktiviteter, till exempel clownmedicin, införts. Omfattande smittskyddsåtgärder och intensifierat vårdhygieniskt arbete har vidtagits i all verksamhet vilket bland annat har varit personalintensivt. Resultatet har varit gott med bra följsamhet till riktlinjer och god kommunikation.

Kommunikation, dialog, service och bemötande

Socialnämndens sätt att kommunicera och ha dialog varierar beroende på målgruppernas behov. Det pågår ett arbete att hitta nya sätt att nå ut till rätt perso-

ner, beskriva socialtjänstens verksamheter och få brukarna delta och komma med idéer och förslag som kan användas till verksamhetsförbättring.

Under hösten har ett arbete påbörjats med att utveckla innehåll och tillgänglighet vad gäller information om äldreomsorgen på kommunens hemsida. I arbetet, som kommer att pågå under 2022, har representanter från pensionärsorganisationer och utförare deltagit. I arbetet ingår att utveckla och förbättra sökverktyget Jämförservice för att underlätta vid valet av utförare. Utbildningsfilmer har tagits fram i samarbete med kulturskolan inom kultur och fritid med syfte att utgöra underlag för dialog kring bemötande.

Täby kommuns sysselsättningsverksamhet för personer med beroende har under hösten blivit brukarcertifierad. Det innebär att verksamheten systematiskt tar tillvara deltagarnas synpunkter, analyserar och åtgärdar dessa. Detta arbete har gett flera inspel till verksamhetsutveckling.

Under året har nya arbetssätt implementerats som ett resultat av barnkonventionens krav. Det handlar bland annat om metoder för att prata med barn, upptäcka våld, fokuserad uppföljning av verksamheter riktade till barn, och utbildningar riktade till medarbetare. Under året har även en informationsfilm riktad till barn och unga tagits fram. Filmen beskriver hur det kan gå till när man ska träffa socialtjänsten och ett informationsbrev riktat direkt till barnet har tagits fram. Egna kallelsebrev till barn samt återkoppling av utredningsresultat är andra exempel på utvecklad kommunikation med barn. Många av åtgärderna är en följd av ett projekt kring barnkonventionens påverkan som har avslutats och vars resultat har implementerats.

Digitaliseringens möjligheter

Utbudet av digital välfärdsteknik inom socialnämndens ansvarsområde ökar stadigt. För att digitala lösningar ska leda till ökad brukarkvalitet och faktisk nytta, sker implementering på olika sätt utifrån målgruppernas behov och förutsättningar. Flera av de digitala lösningarna förbättrar också service och bemötande till målgrupperna, liksom tillgänglighet.

Verksamheten riktad till äldre arbetar systematiskt med införandet av digitala lösningar och verktyg, där implementering föregås av test och analys. Välfärdsteknik används i såväl omsorgssituationen som för att skapa meningsfulla aktiviteter för brukare såväl i hemtjänst som i särskilt boende.

Så kallade "smarta sängar" (med inbyggda sensorer som bland annat kan avläsa brukarens kroppsställning) och digitala mätinstrument är exempel på digital teknik som används i den brukarnära vården och omsorgen i syfte att förbättra och öka den brukarupplevda kvaliteten. Digital teknik har även gjort det möjligt att genom så kallade smarta skärmar erbjuda aktiviteter, underhållning och utbildning via länk till särskilda boenden inom kommunen. Satsningarna på välfärdsteknik har möjliggjorts genom statliga stimulansmedel.

Införandet av digitala lås inom hemtjänsten har genomförts enligt plan som en del

i utvecklingen av trygghetsskapande välfärdsteknik inom vård och omsorg. Den digitala lösningen, med minskad hantering av fysiska nycklar, innebär såväl ökad trygghet för brukare och medarbetare som effektivare arbetssätt. En upphandling av trygghetsskapande teknik för trygghetslarm påbörjades i slutet av året.

Under pandemin har användandet av digitala utbildningar ökat. Inom området funktionsnedsättning har införandet av en portal för webbutbildningar slutförts med gott utfall. Portalen innehåller både färdiga utbildningar från exempelvis myndigheter, och skräddarsydda och egeninspelade utbildningar för verksamheten. Utbildningarna är planerade i enlighet med områdets behov och för en långsiktig användning.

Det finns nu en digital möjlighet att göra orosanmälningar rörande barn, unga och vuxna, och att ansöka om insatser. Digitalisering av ansökan och orosanmälan har lett till att det är lättare att anmäla oro som närstående eller professionell vilket bidrar till en mer tillgänglig socialtjänst. Anslutning är gjord till en nationell digital tjänst för intresseanmälan till att bli familjehem. Syftet är att skapa kvalitet genom bland annat bättre tidig information vid intresseanmälan, och utfallet utvärderas just nu.

En digital tjänst är inrättad under året som möjliggör för enskilda att ta kontakt med socialtjänsten rörande våld i nära relationer. Man kan söka kontakt via tjänsten och be att bli kontaktad. Det går att vara anonym. Syftet är att sänka tröskeln för att ta kontakt och möjliggöra anonymitet.

Beroendeenheten använder sig sedan flera år tillbaka av ett digitalt sätt att kunna kontrollera klienternas nykterhet och mående mellan behandlingssessionerna. Planering har under 2021 skett för att instrumentet under 2022 ska användas i ett samarbete med familjeenheten för ännu bättre stöd till barn som kan befinna sig i missbruks- och beroendemiljöer. Syftet med detta är att ha ett ännu bättre barn- och familjeperspektiv.

Måluppfyllelse

Mål fastställda av kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har fastställt inriktningsmål som är gemensamma för alla nämnder, kommunstyrelsen och de kommunala bolagen. För styrning av socialnämndens verksamheter under 2021 har kommunfullmäktige fastställt sex mål.

Resultatet för socialnämndens mål är att två mål är uppnådda och att fyra mål är på väg att uppnås. Den sammantagna måluppfyllelsen för nämnden vid årets slut är god. För inriktningsmålen är bedömningen att nämnden med hjälp av inplanerade arbetssätt bidrar till att kommunen kommer att uppnå dem.

Måluppfyllelse och kommentarer till nämndmålen redovisas nedan.

Täby är en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun**Äldre har en förbättrad livssituation** På väg att uppnås**Kommentar**

Målet är på väg att uppnås. Måluppfyllelsen bedöms med en indikator. Bedömningen att målet är på väg att uppnås grundas på att utfallet för indikatorn med hänvisning till en positiv trend med stor sannolikhet hade uppnått indikatorvärdet om mätning hade genomförts.

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Indikatorvärde
Andelen brukare av hemtjänst inom äldreomsorgen som anser att de fått välja utförare av hemtjänst. (Ny indikator, Socialstyrelsens brukarundersökning)	81%	82%		minst 81%

Socialstyrelsen har under 2021 inte genomfört den årliga brukarundersökningen vars resultat ligger till grund för indikatorvärdet. Indikatorn lämnas därför utan utfall.

Socialnämnden har inte gjort några förändringar i valfrihetssystemet för den enskilde som tyder på att upplevelsen av valfriheten skulle ha minskat. Valfrihetssystemet för hemtjänst omfattade vid utgången av 2021 sju godkända, valbara utförare och det finns etablerade rutiner för hur den enskilde får information om valet. Mot bakgrund av tidigare års positiva utveckling, pågående arbete samt inplanerade arbetssätt finns det inget som tyder på att utfallet, om det hade mätts, hade understigit indikatorvärdet.

Vuxna har en förbättrad livssituation Inte uppnått**Kommentar**

Målet är inte uppnått. Måluppfyllelsen bedöms med tre indikatorer. Bedömningen grundas på att utfallet för indikatorerna understiger indikatorvärdena.

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Indikatorvärde
Ej återaktualiserade vuxna över 21 år med beroendeproblem ett år efter avslutad utredning eller insats.	80%	90%	76%	minst 85%
Ej återaktualiserade personer inom försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd.	88%	84%	85%	minst 86%

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Indikatorvärde
Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd av totalt antal vuxna biståndsmottagare.		19 %	27 %	högst 22 %

Orsakerna bakom att vuxna med beroendeproblematik återkommer efter avslutad utredning eller insats har analyserats. I utfallet ingår även personer som har tagit emot och fullföljt sin insats, men återaktualiserats i och med en ansökan om ytterligare insats. Likaså ingår personer som återtagit sin ansökan eller ej deltagit i utredningen. Korrigerat för dessa ärenden är utfallet 93 procent.

Åtgärder vidtas för att personer ej ska återkomma med behov av ekonomiskt bistånd efter avslutat ärende eller hamna i långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Täby har över tid haft låg arbetslöshet och en låg andel invånare med ekonomiskt bistånd i jämförelse med andra kommuner. Under pandemin har arbetslösheten i samhället ökat varpå behovet av ekonomiskt bistånd har ökat. Socialnämnden har samverkan med Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet Södra Roslagen och kommunens arbetsmarknadsenhet. Detta för att möta inflödet av ärenden till ekonomiskt bistånd och för att säkerställa att den enskilde snabbt får tillgång till stöd i att söka arbete.

Barn och unga har en förbättrad livssituation

◆ På väg att uppnås

Kommentar

Målet är på väg att uppnås. Måluppfyllelsen bedöms med två indikatorer. Bedömningen att målet är på väg att uppnås grundas i att utfallet för båda indikatorerna ligger nära indikatorvärdet och att identifierade framgångsrika arbetssätt planerats och införts.

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Indikatorvärde
Ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats.	82 %	74 %	78 %	minst 82 %
Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats.	84 %	86 %	80 %	minst 82 %

Samtliga ärenden som blir återaktualiserade, det vill säga där barn eller unga återkommer till socialtjänsten efter avslutad insats, följs löpande upp. En utökad satsning på analysen genomförs eftersom indikatorvärdena inte är uppnådda även om utfallen kommer nära. Den tidiga analysen visar att framgångsfaktorer i ärendena är att erbjuda förebyggande stöd samt att erbjuda föräldrautbildning tidigt.

Verksamheter som finansieras av Täby kommun håller hög kvalitet

Äldre erbjuds insatser av god kvalitet

♦ På väg att uppnås

Kommentar

Målet är på väg att uppnås. Måluppfyllelsen bedöms med sex indikatorer. Utfall på fem av dessa indikatorer finns inte tillgängliga för 2021. Bedömningen att målet är på väg att uppnås grundas på att tidigare års brukarundersökningar har visat goda resultat i en ökande trend och andra indikatorer som verksamheten har tillgång till (individuell uppföljning, samverkansmöten, antal omval) påvisar samma tendens. Indikatorn som har ett utfall uppnår inte indikatorvärdet men baserar sig enbart på tre underliggande domar vilket är ovanligt få för verksamheten.

Indikatorn för patientsäkerhet lämnas utan utfall. Under året har fokus fortsatt varit på kontakt med utförare med anledning av coronapandemin rörande hälso- och sjukvårdsfrågor. Under år 2020 genomfördes en omfattande uppföljning med numerärt sett många utförare och resultaten från dessa uppföljningar har lett till pågående förbättringsarbeten hos utförare som löpande stäms av.

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Indikatorvärde
Andel brukare av hemtjänst inom äldreomsorgen som är ganska eller mycket nöjda med insatsen som helhet (Socialstyrelsens brukarundersökning).	81%	85%		minst 81%
Andel brukare av särskilt boende inom äldreomsorgen som är ganska eller mycket nöjda med insatsen som helhet (Socialstyrelsens brukarundersökning).	78%	82%		minst 78%
Andel brukare av hemtjänst inom äldreomsorgen som är ganska eller mycket nöjda med personalens bemötande (Socialstyrelsens brukarundersökning).	95%	97%		minst 95%
Andel brukare av särskilt boende inom äldreomsorgen som är ganska eller mycket nöjda med personalens bemötande (Socialstyrelsens brukarundersökning).	91%	93%		minst 91%

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Indikatorvärde
Andel uppföljningar av kommunal hälso- och sjukvård där verksamheten uppnår resultatet delvis godkänt eller godkänt på frågeområdet rapportering enligt patientsäkerhetslagen.		43,4%		minst 80%
Andel av socialnämndens beslut som förvaltningsrätten bedömer ska fortsätta att gälla dvs avgöranden till socialnämndens fördel.	84%	88%	67%	minst 85%

Socialstyrelsen har under 2021 inte genomfört den årliga brukarundersökningen vars resultat ligger till grund för indikatorvärden. Dessa fyra indikatorer lämnas därför utan utfall. Uppföljningar av hälso- och sjukvården har på grund av pandemin genomförts på annat sätt än det vanliga vilket innebär att indikatorn om patientsäkerhet lämnas utan utfall.

Brukarnöjdheten har under de senaste två åren visat oförändrat eller förbättrat resultat. Flera åtgärder har använts för att öka brukarnöjdheten, framförallt fokuserat på uppföljningsarbete hos utförarna med stöd av bland annat samverkansmöten. Det handlar om analys av resultat och förbättringsbehov hos varje verksamhet. Detta arbete förväntas leda till ett positivt avtryck i brukarnöjdheten när Socialstyrelsen åter genomför den nationella brukarundersökningen 2022.

Hälso- och sjukvården har på ett naturligt sätt varit i fokus för stor del av socialnämndens arbete under de senaste två åren. Patientsäkerheten är centralt i allt smittskyddsarbete och denna har analyserats för att hitta förbättringar både på en strukturell nivå och på verksamhetsnivå. Uppföljningar inom kommunal hälso- och sjukvård har behövt genomföras på ett annat sätt på grund av pandemin men nämnden har god insyn i utförarnas hälso- och sjukvårdsarbete och kommer att återgå till att genomföra uppföljningar på vanligt vis.

Under året har få beslut inom äldreomsorgen överklagats, vilket är ett resultat av målmedvetet arbete med att förbättra bedömning och dokumentation, samt även kommunikering. Utfallet för den indikatorn grundar sig på tre domar, varav en gick kommunen emot.

Vuxna erbjuds insatser av god kvalitet

 Uppnått

Kommentar

Målet är uppnått. Måluppfyllelsen bedöms med sju indikatorer. Bedömningen att målet är uppnått grundas i att utfallet för de indikatorer där resultat finns vid årets slut uppnår indikatorvärdet. Två indikatorer saknar utfall.

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Indikatorvärde
Andel brukare av gruppbo- stad (LSS) omsorgen om personer med funktions- nedsättning som anger att de får bestämma om saker som är viktiga hemma (na- tionell brukarundersökning, mätning vart annat år).			76%	minst 61%
Andel brukare av service- bostad inom omsorgen om personer med funktions- nedsättning som anger att de får bestämma om saker som är viktiga hemma (na- tionell brukarundersökning, mätning vart annat år).			82%	minst 78%
Andel brukare av bostad med särskild service inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning som anger att de får be- stämma om saker som är viktiga hemma (nationell brukarundersökning, mät- ning vart annat år).			86%	minst 56%
Andel brukare av daglig verksamhet (LSS) inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning som uppger att de får be- stämma om saker som är viktiga i daglig verksamhet. (nationell brukarundersök- ning, mätning vart annat år).	74%	64%		minst 66%
Andel brukare av syssel- sättning (SoL) inom omsor- gen om personer med funktionsnedsättning som uppger att de får be- stämma om saker som är viktiga i sysselsättningen (nationell brukarundersök- ning, mätning vart annat år).	71%			minst 71%
Andel brukare av boende- stöd (SoL) inom omsorgen om personer med funk- tionsnedsättning som upp- ger att de får bestämma om saker som är viktiga (Reviderad indikator 2021, mäts vart annat år).	84%		77%	minst 77%
Andel av socialnämndens beslut som förvaltningsrät-			94%	minst 85%

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Indikatorvärde
ten bedömer ska fortsätta att gälla dvs avgöranden till socialnämndens fördel. (Ny indikator 2020, omformulerad 2021).				

Resultaten på fyra av de sex indikatorer som hämtas från brukarundersökningen kommer dels från Täby kommuns egen regi-verksamheter och dels från verksamheter belägna i Täby kommun delvis finansierade av socialnämnden i Täby kommun. Vissa verksamheter genomför undersökningar vartannat år varmed utfall kan saknas.

För att öka kvaliteten för vuxna med omsorgsinsatser har en rad aktiviteter på såväl individ- som gruppnivå genomförts under året för att skapa en mer meningsfull tillvaro för brukare inom funktionsnedsättning. Återkoppling från brukare och anhöriga har varit positiv vad gäller verksamheternas hantering av effekterna av pandemin. Ett aktivt arbete pågår med att möjliggöra aktiviteter och självbestämmande under de omständigheter som råder.

Deltagandet i brukarundersökningar har ökat efter åtgärder såsom användandet av frågeassistenter. Fokus har funnits på att fånga upp synpunkter från personer med funktionsnedsättningar som gör att de vanligen har svårt att uttrycka sina åsikter själva.

Ett arbete med kvalitetsgranskningar av utredningar har genomförts under året. Detta har kompletterats med åtgärder för att öka kompetensen hos medarbetare genom exempelvis juridisk handledning med gott resultat.

Barn och unga erbjuds insatser av god kvalitet

 Uppnått

Kommentar

Målet är uppnått. Måluppfyllelsen bedöms med en indikator. Bedömningen att målet är uppnått grundas på att utfallet överstiger indikatorvärdet vid årets slut.

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Indikatorvärde
Andel av socialnämndens beslut som förvaltningsrätten bedömer ska fortsätta att gälla dvs domstolsavgöranden till socialnämndens fördel. (Ny indikator 2020, omformulerad 2021).			100%	minst 85%

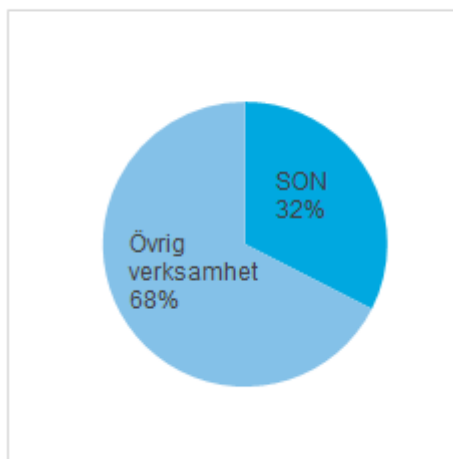
En väl utvecklad och etablerad process för kvalitetsgranskning för ärenden rörande barn och unga har bidragit till god måluppfyllelse. Utfallet baserar sig på relativt sett få domar.

Ekonomi

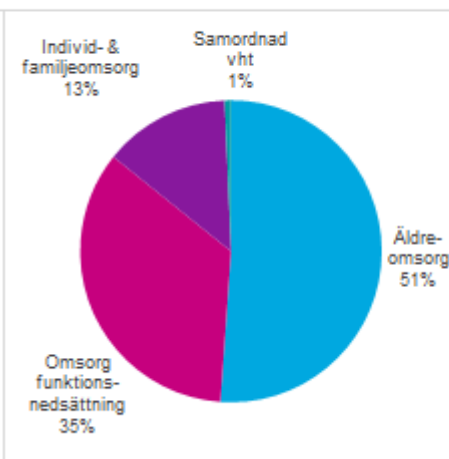
Nämndens nettokostnader uppgår till 1 252,2 mnkr inklusive ombudgetering och tilläggsbudget, vilket motsvarar 32 % av kommunens totala budgeterade nettokostnader.

Fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet framgår av nedanstående diagram och är i stort sett oförändrad jämfört med föregående år.

Nämndens andel av kommunens nettokostnad 2021

Nämndens fördelning av nettokostnad per verksamhet 2021

För år 2021 redovisar nämnden en positiv avvikelse med 45,6 mnkr vilket motsvarar 4 % av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen innehåller en positiv volymavvikelse med 44,0 mnkr. För anslagsfinansierad verksamhet redovisas en positiv avvikelse med 6,5 mnkr och för egen regi redovisas en negativ avvikelse med 4,9 mnkr.

Avvikelsen för volymer beror framförallt på lägre kostnader för särskilt boende för äldre i spåren av covid-19. Medan hemtjänstvolymerna har normaliserats är bedömningen att det fortsatt är färre brukare än beräknat som söker särskilt boende på grund av pandemin. Dagverksamheterna för äldre som varit stängda sedan i mars 2020, öppnade igen i september, men sett över året har det inneburit lägre kostnader än budgeterat. Inom omsorg om personer med funktionsnedsättning redovisas lägre kostnader för barnboende LSS och boende SoL, framförallt beroende på lägre genomsnittliga placeringskostnader.

Den negativa avvikelsen för egen regi hänförs till särskilt boende för äldre. Boendena har under de senaste åren, trots åtgärder, haft problem att få balans i ekonomin. En höjning av pengarna efter beslut i kommunfullmäktige i juni, har dock inneburit att underskotten minskat.

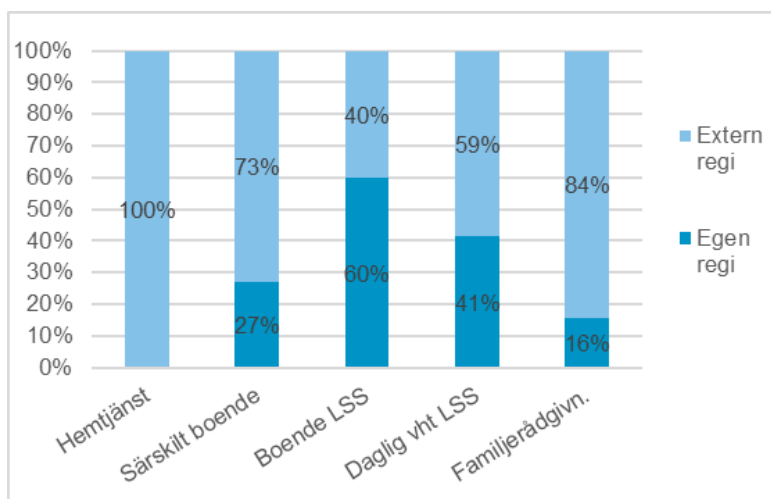
SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
(mnkr)	2021	2021	mnkr	%	2020
Anslag	-306,9	-313,4	6,5	2 %	-275,9
Volym	-894,8	-938,8	44,0	5 %	-852,8
Egen regi	-4,8	0,1	-4,9		-1,9
Nettokostnader	-1 206,5	-1 252,2	45,6	4 %	-1 130,6

Budget 2021 har minskats med 0,1 mnkr genom ombudgetering och utökats med 20,1 mnkr genom tilläggsbudgetering. Klassificeringen av vad som är volym och vad som är anslag har förändrats något jämfört med ÅR 2020, vilket även påverkar redovisningen av utfall 2020.

Nettokostnader per verksamhet (anslag och volym)

Nettokostnader för volym baseras på en genomsnittlig ersättning (peng) per brukare/dygn/dag/timme/insats. Nettokostnader under anslag innehåller kostnader som inte fördelas utifrån volym.

Nedanstående diagram visar hur nämndens budgeterade nettokostnader fördelar sig per verksamhet och regiform.

Inga eller enbart små förändringar kan ses i hur kostnaderna fördelar sig mellan utförande i extern och egen regi jämfört med utfallet 2020.

Fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet (exkl. egen regi) framgår av nedanstående sammanställning.

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
(mnkr)	2021	2021	mnkr	%	2020
Äldreomsorg	-611,6	-660,2	48,6	7 %	-580,5
Omsorg funktionsnedsättning	-418,3	-414,6	-3,7	1 %	-388,7
Individ- och familjeomsorg	-163,5	-167,4	3,9	2 %	-150,2
Samordnad verksamhet	-8,3	-10,0	1,7	17 %	-9,3
Nettokostnader	-1 201,7	-1 252,3	50,5	4 %	-1 128,7

Budget 2021 har utökats med 20,1 mnkr genom tilläggsbudgetering

Den positiva avvikelsen för volymer och anslag hänförs till huvudsakligen till äldreomsorgen där kostnaden för volymer under året har varit betydligt lägre än budget. Orsaken till avvikelsen är främst att pandemin påverkat efterfrågan på särskilt boende.

För omsorg om personer med funktionsnedsättning är avvikelsen negativ och en stor del av förklaringen är att kostnaderna för persontransporter (turbundna resor) varit högre än budgeterat.

En positiv avvikelse jämfört med budget redovisas också för individ- och familjeomsorg och beror dels på lägre personalkostnader och dels på lägre placeringskostnader.

Äldreomsorg

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Äldreomsorg	2021	2021	mnkr	%	2020
(mnkr)					
Anslag	-106,7	-115,0	8,3	7 %	-105,4
Volym					
Hemtjänst	-130,4	-140,9	10,5	7 %	-128,6
Korttidsboende	-12,7	-11,4	-1,3	12 %	-11,0
Särskilt boende	-359,6	-386,7	27,1	7 %	-332,8
Övriga volymer	-2,2	-6,2	3,9	64 %	-2,6
Summa volym	-505,0	-545,2	40,2	7 %	-475,0
Nettokostnader	-611,6	-660,2	48,6	7 %	-580,5

Budget 2021 har utökats med 20,1 mnkr genom tilläggsbudgetering

För äldreomsorg redovisas en sammanlagd positiv avvikelse mot budget med 48,6 mnkr, vilket motsvarar 7 % av budgeterade kostnader.

Den positiva avvikelsen för anslag beror på lägre kostnader än budgeterat för persontransporter och kvalitetspeng. Samtidigt har lokal- och inventariestandarderna varit högre än budgeterat.

Orsaken till den lägre kostnaden för persontransporter är att dagverksamheterna

varit stängda under stora delar av året och att det då inte behövts några turbundna resor. Kostnaden för kvalitetspeng är lägre än budgeterat eftersom Socialstyrelsen, på grund av en försenad upphandling, inte genomförde den nationella brukarundersökning som ligger till grund för beräkningen av kvalitetspeng. Kvalitetspengen har enligt beslut istället beräknats till 70 procent av utfallet 2020. Förklaringen till de högre lokal- och inventariekostnaderna är bland annat inköp av smarta sängar och förlorade hyresintäkter när lägenheter i särskilt boende stått tomma på grund av pandemin.

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Volym och nyckeltal äldreomsorg	2021	2021	%		2020
Volym					
Hemtjänst (insatser)	2 563 713	2 686 795	-123 082	5 %	2 563 845
Korttidsboende (dygn)	5 834	5 100	734	14 %	5 606
Särskilt boende (årsplatser)	576,5	616,0	-39,5	6 %	563,5
Snittkostnad (kr netto)					
Hemtjänst (per insats)	-50,9	-52,4	1,6	3 %	-50,2
Korttidsboende (per dygn)	-2 182	-2 237	55	2 %	-1 962
Särskilt boende (per årsplats)	-625 773	-627 794	2 021	0 %	-590 618

Avvikelsen för volym beror huvudsakligen på att kostnaderna för särskilt boende och hemtjänst är lägre än budget.

Störst är avvikelsen för särskilt boende där pandemin har påverkat efterfrågan på platser. Kostnaden per plats ligger nära den budgeterade.

Hemtjänstvolymen ligger på samma nivå som 2020. Trenden under året är att antalet insatser minskat något vilket sannolikt är en effekt av att brukare med stora omsorgsbehov flyttat till särskilt boende. Snittpriset per insats är lägre än budgeterat och förklaringen är en annan fördelning mellan insatser med olika pris än den som budgeterades.

Det totala antalet dygn i korttidsboende är högre än budgeterat till följd av köp av fler externa platser än budgeterat. Snittkostnaden visar enbart en mindre avvikelse.

I juni beslutade kommunstyrelsen om en höjning av pengarna för särskilt boende, dagverksamhet och hemtjänstens besöksersättning. Höjningen gällde retroaktivt från 1 januari 2021. Det innebar ökade kostnader för äldreomsorgen men nämnden kompenserades för kostnadsökningen genom en tilläggsbudget på 15,1 mnkr. Samtidigt beslutades om en tilläggsbudget för kvalitetspeng med 5,0 mnkr, vilket gav en sammanlagd tilläggsbudget på 20,1 mnkr.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Omsorg funktionsnedsättning (mnkr)	2021	2021	mnkr	%	2020
Anslag	-91,8	-86	-5,8	7 %	-68,2
Volym					
Boende LSS	-155,9	-156,5	0,6	0 %	-158,3
Personlig assistans SFB	-29,3	-27,5	-1,8	7 %	-28,6
Personlig assistans LSS	-20,6	-16,7	-3,9	23 %	-14,9
Daglig verksamhet LSS	-50,7	-54,0	3,3	6 %	-55,6
Hemtjänst SoL	-5,5	-5,8	0,3	5 %	-4,9
Särskilt boende & HVB SoL	-20,2	-24,5	4,3	18 %	-21,6
Övriga volymer	-44,3	-43,6	-0,7	2 %	-36,7
Summa volym	-326,5	-328,6	2,1	1 %	-320,6
Nettokostnader	-418,3	-414,6	-3,7	1 %	-388,7

För omsorg om personer med funktionsnedsättning redovisas en sammanlagd negativ avvikelse med 3,7 mnkr, vilket motsvarar 1 % av budgeterade kostnader.

Den negativa avvikelsen för den anslagsfinansierade verksamheten beror främst på högre kostnader för persontransporter då fler individuella resor utförs på grund av pandemin och ökade bränslekostnader samt på ökade kostnader för löner och tomma lokaler jämfört med budget.

Avvikelsen för den volymfinansierade verksamheten beror främst på att kostnaderna för boende SoL och barnboende LSS är lägre än budget. Även kostnader för daglig verksamhet är lägre än budget samtidigt som kostnader för personlig assistans både inom SFB (Socialförsäkringsbalken) och inom LLS är högre än budget vilket påverkats av pandemin.

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Volym och nyckeltal omsorg funktionsnedsättning	2021	2021	%		2020
Volym					
Boende LSS (årsplatser)	160,7	161,0	-0,3	0 %	156,0
Personlig assistans SFB (timmar per år)	91 260	88 400	2 860	3 %	93 276
Personlig assistans LSS (timmar per år)	66 746	59 147	7 599	13 %	58 370
Daglig verksamhet LSS (dagar per år)	46 186	51 372	-5 186	10 %	49 465
Hemtjänst SoL (insatser per år)	113 613	119 907	-6 294	5 %	112 854
Särskilt Boende & HVB SoL (årsplatser)	25,5	25,0	0,5	2 %	23,5

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Snittkostnad (kr netto)					
Boende LSS (netto per årsplats)	-994 638	-972 378	-22 260	2 %	-966 904
Personlig assistans SFB (netto per timme)	-320,8	-311,0	-9,8	3 %	-306,0
Personlig assistans LSS (netto per timme)	-315,0	-300,0	-15,0	5 %	304,3
Daglig verksamhet (netto per dag)	-1 113	-1 051	-62	6 %	-1 019
Hemtjänst (netto per insats)	-48,1	-48,4	0,3	1 %	-49,0
Särskilt Boende & HVB SoL (netto per årsplats)	-793 943	-980 602	186 659	19 %	-944 340

För boende LSS är utfallet av volymen i nivå med budget och till en snittkostnad något under budget.

Volymen för personlig assistans SFB (Socialförsäkringsbalken) är högre än budgeterat. Kostnaden per timme är högre eftersom försäkringskassan höjt timersättningen med mer än vad som budgeterats, en del brukare har en högre timersättning än budgeterat samt att kostnaden som för december 2020 blev högre än uppbokat i bokslutet 2020.

Volymen för personlig assistans inom LSS är högre än budgeterat då pandemin ökat behovet av personlig assistans. Kostnaden per timme är högre än budgeterat till följd av att timersättningen ökat mer än budgeterat.

För daglig verksamhet är utfallet färre dagar än budgeterat på grund av att brukare stannat hemma under pandemin. Utfallet innebär dock en högre snittkostnad som beror på att andelen brukare med mer omfattande omsorgsbehov är högre än budgeterat.

För hemtjänst är volymen lägre än budget.

Volymerna för boende SoL är i nivå med budgeterat medan utfallet innebär en lägre snittkostnad som beror på att andelen brukare med mer omfattande omsorgsbehov är lägre än budgeterat.

Individ och familjeomsorg

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Individ- och familjeomsorg (mnkr)	2021	2021	mnkr	%	2020
Anslag	-100,2	-102,4	2,2	2 %	-93,0
Volym					
Försörjningsstöd	-21,6	-21,8	0,1	1 %	-19,8
Övrig volym	-41,6	-43,2	1,6	4 %	-37,4
Summa volym	-63,3	-65,0	1,7	3 %	-57,2
Nettokostnader	-163,5	-167,4	3,9	2 %	-150,2

Klassificeringen av vad som är volym och vad som är anslag har förändrats något jämfört med ÅR 2020, vilket även påverkar redovisningen av utfall 2020.

För individ- och familjeomsorg redovisas en positiv avvikelse med 3,9 mnkr, vilket motsvarar 2 % av budgeterade kostnader.

Den positiva avvikelsen för anslag förklaras av lägre personalkostnader samt viss finansiering genom statliga stimulansmedel.

För volymer redovisas en positiv avvikelse. Avvikelsen beror på lägre placeringskostnader för placeringar i skyddat boende på grund av våld i nära relation samt placeringar för vuxna med beroendeproblematik. Däremot har kostnaderna för placeringar av barn och unga ökat och är högre än budget.

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Volym och nyckeltal individ- och familjeomsorg	2021	2021		%	2020
Försörjningsstöd (genomsnitt antal hushåll)	171	170	1	1 %	158
Försörjningsstöd (kr per hushåll och år)	-126 380	-128 000	1 620	1 %	-125 500

För volym och snittpris avseende försörjningsstöd redovisas enbart mindre avvikelser mot budget.

Samordnad verksamhet

Den samordnade verksamheten omfattar ledning, hälso- och sjukvårdsansvar samt utveckling och förvaltning av socialnämndens verksamhetssystem. För 2021 redovisas en positiv avvikelse med 1,7 mnkr. Avvikelsen beror huvudsakligen på lägre lönekostnader än budgeterat på grund av en vakant tjänst, samt på lägre kostnader för föreningsbidrag.

Egen regi

SON egen regi	Utfall	Ombud- getering	Avvikelse	Bud- getom- slutning
(mnkr)	2021	2021	2021	2021
Särskilt boende	-6,6	-3,3	-9,9	115,1
Larm & nattpatrull	0,0	0,2	0,2	12,0
Seniorcenter	1,4	0,0	1,4	5,3
Boende & daglig vht LSS	0,0	1,0	1,0	127,9
Kommunpsykiatri	0,5	2,0	2,5	30,4
Nettokostnader	-4,8	-0,1	-4,9	290,8

Budget 2021 har minskats med 0,1 mnkr genom ombudgetering

Särskilt boende

För särskilt boende i egen regi redovisas för 2021 ett sammanlagt underskott på 9,9 mnkr, varav 3,3 mnkr är underskott som ombudgeterats från 2020. Underskottet fördelar sig med 4,7 mnkr på Attundagården, 5,0 mnkr på Allégården och 0,3 mnkr på Ångaren.

På grund av pandemin har åtgärder för att minska underskotten inte kunnat genomföras.

Larm- och nattpatrull

Utfallet för natt- och larmpatrullen är ett resultat i nivå med budget. Från 2020 ombudgeterades 0,2 mnkr men dessa medel har på grund av pandemin inte kunnat användas till de utbildningsinsatser som planerades.

Seniorcenter

För Seniorcenter redovisas ett överskott på 1,4 mnkr. Seniorcenter hölls stängt till efter sommaren på grund av pandemin, och det har medfört lägre rörliga kostnader.

Boende och daglig verksamhet LSS

Boende och daglig verksamhet LSS i egen regi har ett överskott på 1,0 mnkr för 2021, varav 1,0 mnkr är överskott som ombudgeterats från 2020.

Daglig verksamhet påverkas negativt till följd av pandemin när brukare väljer att delta i verksamheten i mindre utsträckning, vilket medför lägre intäkter. Vissa LSS boenden har ökade personalkostnader då brukare som tidigare deltog i daglig verksamhet tillbringat mer tid på sitt boende.

Kommunpsykiatri

Kommunpsykiatri har ett överskott på 2,5 mnkr för 2021, varav 2,0 mnkr är ombudgeterat från 2020.

Boendestöd och Träffen har negativt utfall som täcks av de ombudgeterade medlen. Verksamheten Träffen är till följd av pandemin stängd och var även stängd under större delen av 2020.

Investeringar

Nedan redovisas en sammanställning av nämndens investeringar i inventarier samt kommunstyrelsens investeringar i fastigheter som nämnden nyttjar.

Årets investeringar uppgår till 0,5 mnkr vilket innebär lägre utgifter än budget med 28,2 mnkr. Avvikelsen beror främst på projektet LSS-bostäder då framtida behov kommer uppfyllas genom inhyrning, samt på grund av inköp av inventarier som uteblivit.

Nedan redovisas en sammanställning av nämndens investeringar i verksamhetsfastigheter per nämnd. Den vänstra delen av tabellerna redovisar utfall, budget samt avvikelse för 2021. Den högra delen av tabellen redovisar ackumulerat utfall till och med 2021, total prognos, budget och avvikelseprognos för projekten.

SON	Utfall	Budget	Avvikelse	Ack utfall	Prognos	Budget	Prognos avvikelse
(mnkr)	2021	2021	2021	totalt	totalt	totalt	totalt
Inventarier	0,3	7,0	6,7				
<i>Kommunstyrelsens investeringar som genomförs för nämnden</i>							
LSS-bostäder	0,0	15,0	15,0	17,9	17,9	50,0	32,1
Byggnadsinstallationer nytt äldreboende	0,2	3,5	3,3	0,4	11,5	11,5	0,0
<i>Årliga anslag</i>			0,0				
Förberedande investeringsutredningar	0,0	0,8	0,8				
Verksamhetsanpassningar	0,0	2,4	2,4				
Summa investeringar	0,5	28,7	28,2				

Budget 2021 är inklusive ombudgetering.

Inventarier – I investeringsplanen avsätts årligen medel för inventarier. Social omsorg har en generell ram på 4,0 mnkr varav 0,3 mnkr har använts. 3,0 mnkr som avsatts för inköp av smarta sängar till särskilt boende har inte tagits i anspråk.

Kommunstyrelsens investeringar som genomförs för nämnden

LSS servicebostäder – Budgeten avsåg flera möjliga lösningar för att uppfylla behovet av LSS-bostäder. Behovet kommer dock att uppfyllas genom inhyrning varför projektets utfall är noll och prognostiserar en avvikelse mot total budget.

Byggnadsinstallationer nytt äldreboende – Projektet avser investeringar i nytt inhyrt äldreboende som inte tillhandahålls av fastighetsägaren. Budgeten innehåller installationer som lås, larm, passersystem, elinstallation och armaturer. Projektet redovisar en avvikelse mot årsbudget på grund av att byggherren kommer fakturera kostnader för anpassningar först i samband med färdigställandet av byggnaden, vilket kommer ske 2022. Projektet prognostiserar att följa total budget.

Årliga anslag

Förberedande investeringsutredningar – Avser investeringsutredningar för flera olika potentiella projekt som ännu inte blivit egna projekt. Projektets utfall är noll då inga utredningar utförts under året.

Verksamhetsanpassningar – För verksamhetsanpassningar och mindre ombyggnationer finns årliga medel avsatta. Projektet redovisar en avvikelse mot årsbudgeten då inga anpassningar utförts.

Bilagor

Alliansuppdrag 2019-2022